

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ
Suuraa faatihgaadhaa

- *Dura dursoo suuran tun suuraa faatihgaadhati je`amti . قبل كل شئ هذه هي سورة الفاتحة
- * Isiin suuraa makkaati وهي سورة مكية
- *Aayaanni isiidhaa torba وآياتها سبع
- *Lakkooyisi isi`ii kan tokkoffa`aati وعددها واحد
- *Isiin eega suuraa muddathirii buute نزلت بعد سورة المدثر
- *Jalqabni maqaa Rabbii gudda`aati. بِسْمِ اللَّهِ

1}*Rabbii yookaa waaqa qanani gud-do`oo xiqqo`oon waan uume hunda qananiisu.takkaa isaanii kennu. suuran qur`anaa hundi suuraa takkittii malee bismilla`aan Jalqabamti,suuran takkittin bismilla`aan hin jalqabamin suuraa tawba`aati. wanni suuran hundi suuraa{ tawba`aa } malee bismilla`aan jalqabamteef barakaadhafi .Takkaa danboobafi.Ammallee akka suuraa tana rabbumaatu nuu buusee beynu`uufi . arjummaa isaatin

Maqaa Rabbiitin waan dalagu`uu deeman jalqabuun , waan Rabbiin itti nu kaase , yookaa nu ajaje. Wanni maqaa rabbiitin hin jalqabamin. Barakaa hin godhattu , takkaa hin tirfooytu.takkaa faaydaa hin qabdu Tanaaf jecha nabi Muhammad nageenyi isarratti haa jiraatuu akki je'an:

{kullu amrin,zii baalin, laa yubda`u fiihi bi bismillaahi fahuwa aqxa`}
{ كل أمر ذي بال لا يبدأ فيه بسم الله فهو أقطع }

Ma`naan isaa : wanni namni itti yaaddayu hundi, takkaa wanni akka qabu hundi, kan maqaa Raabbiitin hin jalqabamin ir`uu, jechuu.

Yoo nyaataa ka`an , yoo deemsaa ka`an, yoo waa qara`uudhaa ka`an ,takkaa yoo waa dalaguudhaa ka`an , wanni barbaadamu:

{bismillaahi, jechuu .takkaa{bismillaahirrahgmaanirrahgiim jechuu { بسم الله الرحمن الرحيم } بسم الله

Yoo waa qara`uudhaa kaatee { bismillaahi } jette, **ma`naan isaa:** Maqaa Rabbii waa hunda nu badhaasetiinan, qaraatii tana jalqaba. Jechu` .yoo waan biraatii kaatee { bismillaahi } jettes

ma`naan isaa : waanin deemuf kana, maqaa Rabbiitinan jal-qaba jechuu.

*Faarun yookii galanni kan Rabbii guda`aati Rabbii faaruu hunda, haqa godh-atuuti

الْحَمْدُ لِلَّهِ

2} *Rabbii jiruun waa hundaa harka isaa jirtu kan rizqiin waa hundaa harka isaa jirtu kan waa hunda uumee waa hunda tooyatu

رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

3} *Kan waa qananiisu kan waan uume hunda tooyatee waan isaan itti haajaman isaanii kennu. kan qanani guddo`oo xiq-qoodhan ar`aa boru nama qananiisu. Arj-ummaa isaatin

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾

4} *Kan dubbiin waan uumee hundi guyyaa boruu takkaa guyyaa qiyaama`aa harka isaa Jirtu , kan nama hunda guyyaa qiyaama`aa , dalagaa isaa laalee , gaarii dalagu jannata kenneefii hamtuu dalagu yakka itti muru.inni motii guyyaa boruuti {yawmiddiin } jechuun,guyyaa jaza`aa takkaa qiyaama`aa jechuu .

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾

*Yaa Rabbi suma kan nuti ibaannu takkaayuu gabbaru, suma kan nuti guddifnu nama biraatii mitii , suma kan nuti waan ati dalagaa jettu dalaynee , waan ati dhiisaa nuun jettu dhiifnu , nama biraatii mitii

إِيَّاكَ نَعْبُدُ

5} *Suma kan nuti gargaarsifannuun dalagaa diinii dunyaadhaa keessatti takkaa irratti. sumaatu hamtuu nurraa qabee toltuu nutti as qaba. siitu nu uumee sumaatu waan nuu tolu hunda nuu uumuu dandaya . namni sirra nutti aanu hin jiru

وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾

6} *Yaa Rabbi keenya karaa qajeelaa nu qajeelchi ammallee irratti nu jabeessi karaa diriiraa jallina hin qabne , kan haqatti nu geessu nu qajeelchi .

أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

*Karaa warra ati qajeelchitee qananiifte kan akka anbiyootatiifii warra haala gaari`iin isaan jala deemee nu qajeelchi

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

*Karaa warra dallansuu tee haqa godh-atee kan hin tayin

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

7}*Ammallee karaa warra jallatee kan hin tayin yaa Rabbi karaa haqaa nu deemsisii karaa bada`arraa nu maysi. warri dallansuu Rabbii haqa godhate, kan akka yahuuda`aati kanneen { kguzeyri عزير } ilma rabbiiti je`anii , anbiyoota isaanii fixanii nabi muhammed dhugo`oomsuu didanii dallansuu haqa godhatan . Ammoo warri jallate kan akka nasaara`aati kanneen nabi { iisa`aan } ilma Rabbiiti je`anii nabi Muhammadis dhugo`oomsuu didanii jallatan .

وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

Dubbiftoota keenya suuran faatihgaadhaa tun gatii guddoo qabdi nabi Muhammed akki je`an { faatihgatul qur`aan takgdilu thuluthayil qur`aani wa inna faatihgatal kitaabi tujzi`u maa laa yujzi`u shey`un minalqur`aani je`an } .

ma`naan isaa suuran faatihgaadhaa qur`aanarraa harka sadiyirraa harka lamatti qixxooyti ammas suuran faatihgaadhaa tun bakka wanni biraa qur`aanarraa hin dhaabbanne isiin dhaabbatti takkaa geessi jechu` . tanaaf jecha salaanni suuraa faatihgaadhaa malee fayyaan taane . nama qara`uu dandayuuf .

Eega qaraatii faatihgaadharraa raaw`atanii {AAMIIN} je`uun ni barbaadama ma`naan aamiin jechu`uu : waan nuti si khadhanne yaa Rabbi nuu qeebali yookaa nuu eehami jechuu, keessattuu salaata keessatti {aamiin} je`uun akkaan barbaadama . yoo salaanni tan isii keessatti qooqa ol fuudhan taatee { imaamni } yookaa namni naman salaatu { waladgaalliin } je`e, qooqa ol fuudhanii wajji { aamiin } je`uu. maalif ? malaaykan hoggaa imaamni { aamiin } je`u isaan wajji aamiin jetti duuba namni aamiinii malaayka`aatifii aamiinii imaamaa qunnamee wajji aamiin je`e rabbiin dilii isaa ta dabarte mara ni araaramaafi . tanaaf nabi muhammed akki je`an: { izhaa ammanal`imaamu fa amminuu fa innahuu man waafaqa ta`miinuhuu ta`miinal malaa`ikati ghufira lahuu maa taqaddama min zhanbihii } ma`naan isaa akkuman dabarse , hoggaa imaamni aamiin je`e aamiin wajji je`aa namni aamiinin isaa aamiinii malaayka`aa qunnamte { gaxxamte } diliin isaa tan san dura dalage marti isaaf dhiifamti .

Ammas wanni nama qur`aana qara`urratti , jiru takkaa waan isarraa barbaadamurraa tokko : hoggaa qaraatii jalqabu hunda sheyxaanarraa rabbitti maganfatu` {akguuzhu billaahi minasheyxaanirrajiim} je`ee akkaa { akguuzhu billaahissamiikgiikgaliim mina-sheyxaanirrajiim } je`ee .

Duuba Rabbiin warra qur`aana karaa gaari`iin qara`ee qaraasiisu , warra makgnaa isaa baree barsiisu , nu haa godhu nagayaan jiraadhaa waan feetan mudadhaa yookaa argadhaa .